

Sygn. akt V U 562/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 czerwca 2023 r.

**Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w następującym składzie:**

Przewodniczący: Sędzia Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant: st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2023 r. w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku J. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania J. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia (...). sygn.: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję i stwierdza, że wnioskodawczyni J. G. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu także w okresie od dnia 12 lutego 2020 roku do dnia 30 kwietnia 2020 roku,

2. oddala odwołanie w pozostałym zakresie;

VU 562/22

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia (...) roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. stwierdził, że J. G. jako:

- osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowym oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 11 października 2010 roku do 31 października 2012 roku;

- osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty minimalnego wynagrodzenia podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowym w okresach:

od 1 listopada 2012 roku do 7 kwietnia 2013 roku

od 10 maja 2013 roku do 28 listopada 2013 roku

od 28 listopada 2014 roku do 18 czerwca 2015 roku

od 17 czerwca 2016 roku do 3 października 2019 roku

od 1 stycznia 2020 roku

- osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty minimalnego wynagrodzenia podlega dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu w okresach:

od 1 listopada 2012 roku do 7 kwietnia 2013 roku

od 10 maja 2013 roku do 28 listopada 2013 roku

od 28 listopada 2014 roku do 18 czerwca 2015 roku

od 17 czerwca 2016 roku do 3 października 2019 roku

od 1 stycznia 2020 roku do 11 lutego 2020 roku

od 1 maja 2020 roku

Wnioskodawczyni wniosła 3 lutego 2021 roku odwołanie od tej decyzji wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że podlegała ubezpieczeniom społecznym również w okresie od 4 października 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku oraz ubezpieczeniu chorobowemu także w okresie od 4 października 2019 roku do 30 kwietnia 2020 roku.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. G. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą od 11 października 2010 roku pod firmą (...) i z tego tytułu podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresach:

- od 1 listopada 2012 roku do 7 kwietnia 2013 roku,

- od 10 maja 2013 roku do 28 listopada 2013 roku,

- od 28 listopada 2014 roku do 18 czerwca 2015 roku,

- od 17 czerwca 2016 roku do 3 października 2019 roku;

(okoliczność bezsporna)

W dniu 4 października 2019 roku J. G. rozpoczęła studia doktoranckie na Uniwersytecie (...) i z tego tytułu pobierała stypendium doktoranckie.

W okresie od 4 października 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku płatnik składek (...) wykazał w dokumentach rozliczeniowych podstawę wymiaru składek wyższą niż minimalne wynagrodzenie za pracę (okoliczność bezsporna).

W dniu 4 października 2019 roku J. G. została zgłoszona do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych przez płatnika składek (...) jako doktorant podlegający z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu. Wnioskodawczyni nie zgłosiła się do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu pobierania stypendium doktoranckiego.

(dowód: druk (...) z dnia 8.10.2019r.- k. 144-144 odwrót akt)

Od 1 stycznia 2020 roku płatnik składek (...) wykazał w dokumentach rozliczeniowych podstawę wymiaru składek dla wnioskodawczynie z tytułu stypendium doktoranckiego niższą niż minimalne wynagrodzenie.

(okoliczności bezsporne)

W okresie od 4 października 2019 roku J. G. w dalszym ciągu prowadziła działalność gospodarczą i z tego tytułu opłaciła w pełnej wysokości składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne oraz dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za okres od października 2019 roku do stycznia 2020 roku.

W okresie od 12 do 18 lutego 2020 roku wnioskodawczynie była niezdolna do pracy. A w okresie od 21 lutego do 28 lutego 2020 roku, od 12 marca do 8 kwietnia 2020 roku, od 9 kwietnia do 14 czerwca 2020 roku i od 15 czerwca do 26 lipca 2020 roku opiekowała się chorym dzieckiem.

W związku z niezdolnością do pracy za miesiąc luty 2020 roku oraz opieką nad chorym dzieckiem w lutym oraz w marcu 2020 roku wnioskodawczynie uiściła składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe od podstawy wymiaru pomniejszonej o okres niezdolności do pracy oraz opieki nad dzieckiem. W miesiącu kwietniu, maju, czerwcu 2020 roku wnioskodawczynie nie uiściła składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w związku z tym, że w tych miesiącach korzystała z opieki nad dzieckiem, w związku z czym wykazywała zerową podstawę wymiaru składek.

Za miesiąc marzec 2020 roku wnioskodawczynie została zwolniona z opłacania składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne na podstawie ustawy z 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

(dowód: zeznania wnioskodawczynie – protokół rozprawy z 20 czerwca 2023 roku w zw. z protokołem rozprawy z 028 lutego 2023 roku, pismo ZUS z 29.03.2023r. -k. 153-155 akt)

W dniu 19 marca 2020 roku wnioskodawczynie wystąpiła do ZUS o wypłatę zasiłku chorobowego za okres od 12 do 18 lutego 2020 roku jako osoba prowadząca działalność gospodarczą.

(dowód: zaświadczenie płatnika składek z 19.03.2020r. – akta ZUS zał. do sprawy IVU 238/20 Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.)

Pismem z dnia 8 kwietnia 2020 roku ZUS poinformował wnioskodawczynię, że od 4 października 2019 roku jest zgłoszona do ubezpieczeń społecznych jako doktorant oraz osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą. ZUS podniósł w tym piśmie, że z uwagi na fakt, że w okresie od 4 października 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku kwota stypendium była wyższa niż minimalne wynagrodzenie za pracę, z tytułu prowadzonej działalności wnioskodawczynie powinna podlegać tylko do ubezpieczenia zdrowotnego lub dobrowolnie ubezpieczeniom społecznym. W związku z powyższym ZUS wezwał wnioskodawczynię do złożenia poprawnych dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych w terminie 7 dni od daty otrzymania pisma.

(dowód: pismo z 8 kwietnia 2020 roku – k. 14 akt)

W dniu 10 kwietnia 2020 roku J. G. złożyła do ZUS wniosek o zwolnienie jej jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą z obowiązku opłacania należności z tytułu składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne oraz dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za marzec, kwiecień i maj 2020 roku.

(dowód: wniosek – k. 27-28 akt ZUS)

W dniu 17 kwietniu 2020 roku wnioskodawczynie wyrejestrowała się z ubezpieczeń społecznych z tytułu działalności gospodarczej od 4 października 2019 roku z kodem przyczyny 100 tj. ustanie ubezpieczenia i ponownie zgłosiła się

do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych: emerytalnego, rentowych i wypadkowego roku oraz do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od dnia od 1 stycznia 2020 roku z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Wnioskodawczynie złożyła deklaracje rozliczeniowe.

(dowód: druk (...) o wyrejestrowaniu z ubezpieczeń – k. 172- 172 odwrot akt, druk (...) o zgłoszeniu do ubezpieczeń – k. 175 – 175 odwrot akt, deklaracje – k. 176178 akt, zeznania świadka K. B. – protokół rozprawy z 20 czerwca 2023 roku)

Decyzją z dnia 4 maja 2020 roku ZUS odmówił J. G. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 12 lutego do 18 lutego 2020 roku, z uwagi na podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 1 stycznia 2020 roku i w związku z powyższym brak wymaganego 90 -dniowego okresu ubezpieczenia chorobowego przed powstaniem niezdolności do pracy.

(dowód: decyzja w aktach sprawy IV U 238/20 Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.)

Decyzją z 8 maja 2020 roku ZUS odmówił J. G. prawa do zasiłku opiekuńczego za okres od 21 lutego 2020 roku do 28 lutego 2020 roku oraz od 12 marca do 8 kwietnia 2020 roku. ZUS podniósł, że J. G. nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 1 lutego 2020 roku z uwagi na nieopłacenie należnej składki za miesiąc luty 2020 roku.

(dowód: decyzja w aktach sprawy IV U 265/20 Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.)

Decyzją z 12 czerwca 2020 roku ZUS umorzył postępowanie w sprawie rozpatrzenia wniosku J. G. z 10 kwietnia 2020 roku o zwolnienie z opłacenia należności z tytułu składek za miesiąc kwiecień 2020 roku z uwagi na ich opłacenie.

Decyzją z 25 czerwca 2020 roku ZUS umorzył postępowanie w sprawie rozpatrzenia wniosku J. G. z 10 kwietnia 2020 roku o zwolnienie z opłacenia należności z tytułu składek za miesiąc maj 2020 roku z uwagi na ich opłacenie.

(dowód: decyzja – k. 31 -32 akt ZUS, notatka służbowa ZUS z 30.07.2020 roku – k. 38 akt ZUS)

Decyzją z 3 lipca 2020 roku ZUS odmówił J. G. prawa do zasiłku opiekuńczego za okres od 9 kwietnia 2020 roku do 14 czerwca 2020 roku. ZUS podniósł, że J. G. nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 1 lutego 2020 roku z uwagi na nieopłacenie należnej składki za miesiąc luty 2020 roku.

Decyzją z 27 sierpnia 2020 roku ZUS odmówił J. G. prawa do zasiłku opiekuńczego za okres od 15 czerwca 2020 roku do 26 lipca 2020 roku . ZUS podniósł, że J. G. nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 1 lutego 2020 roku z uwagi na nieopłacenie należnej składki za miesiąc luty 2020 roku.

(dowód: decyzje w aktach sprawy IV U 281/20 Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.)

Pismem z dnia 1 lipca 2020 roku ZUS poinformował wnioskodawczynię, że jej dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za luty, marzec i kwiecień 2020 roku ustąpiło z uwagi na zaniżoną podstawę wymiaru składek. ZUS wezwał wnioskodawczynię do złożenia poprawnych dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych wyrejestrujących z dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego za w/w miesiące. Jednocześnie pouczone ubezpieczoną, że w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach na wniosek ubezpieczonego ZUS może wyrazić zgodę na opłacenie składek po terminie za w/w miesiące.

(dowód: pismo z 1.07.2020 roku – k. 137 akt ZUS)

W dniu 23 listopada 2020 roku wnioskodawczynie ponownie zgłosiła się do ubezpieczeń społecznych: emerytalnego, rentowych i wypadkowego od 4 października 2019 roku oraz do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego od dnia 4 października 2019 roku z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

(dowód: druk (...) k. 173 akt)

Na dzień 31 grudnia 2019 roku J. G. miała nadpłaty z tytułu składek w wysokości:

- 2713,80 zł. na FUS

- 1026,96zł. na FUZ

Na dzień 31 grudnia 2020 roku J. G. miała nadpłaty z tytułu składek w wysokości:

- 8089,77 zł. na FUS

- 2678,13 zł. na FUZ

(dowód: pismo ZUS z 12 maja 2021 roku – k. 39 akt ZUS)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zaskarżoną decyzją ZUS ustalił w jakich okresach wnioskodawczyni podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym, w tym dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej.

Skarżąca w odwołaniu podniosła, że podlegała obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu działalności gospodarczej także w okresie od 4 października 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku oraz od 12 lutego 2020 roku do 30 kwietnia 2020 roku, czemu zaprzecza ZUS.

W spornym okresie od 4 października 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku ubezpieczona miała dwa tytuły do podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu), a mianowicie: prowadzenie pozarolniczej działalności (art. 6 ustęp 1 pkt 5 ustawy systemowej) oraz pobieranie stypendium doktoranckiego jako doktorant (art. 6 ustęp 1 pkt 7b ustawy systemowej).

Zbieg tytułów do ubezpieczeń rozstrzyga art. 9 ustawy systemowej.

Zgodnie z art. 9 ustęp 1 ustawy systemowej **osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 7b ustawy systemowej spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnymi rentowymi z innych tytułów, są obejmowane ubezpieczeniami tylko z tytułu stosunku pracy, umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarły z pracodawcą, z którym pozostają w stosunku pracy, lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonują pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostają w stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni, **otrzymywania stypendium doktoranckiego**, służby, pobierania świadczenia szkoleniowego, świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego albo wynagrodzenia przysługującego w okresie korzystania ze świadczenia górniczego lub w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie. **Mogą one dobrowolnie, na swój wniosek, być objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi również z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust. 1a.****

Ustęp 1a stanowi, że ubezpieczeni wymienieni w ust. 1, których podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy, członkostwa w spółdzielni, służby, pobierania świadczenia szkoleniowego, świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego lub wynagrodzenia przysługującego w okresie korzystania ze świadczenia górniczego lub w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie w przeliczeniu na okres miesiąca jest niższa od określonej w art. 18 ust. 4 pkt 5a tj. kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust. 1b i art. 16 ust. 10a.

Z powołanego przepisu, ustalającego reguły zbiegu różnych tytułów ubezpieczenia, wynika, że jeśli któryś z tych tytułów wystąpi w zbiegu z innym tytułem wymienionym w art. 6 ust. 1 ustawy systemowej (tzw. tytułem ogólnym), to ma on pierwszeństwo w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego i rentowego przed tzw. tytułem ogólnym. Podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu otrzymywania stypendium doktoranckiego o którym mowa w art. 6 ustę 1 pkt 7d ustawy systemowej w wysokości nie niższej niż kwota minimalnego wynagrodzenia za pracę, jest w świetle art. 9 ust 1 ustawy systemowej bezwzględnym tytułem do obowiązkowych ubezpieczeń, który ma pierwszeństwo przed tytułem wynikającym z prowadzenia pozarolniczej działalności.

Oznacza to, że w okresie, w którym wnioskodawczyni pobierała stypendium doktoranckie nie mogła podlegać obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Ta działalność mogła jedynie stanowić dodatkowy tytuł ubezpieczenia emerytalnego i rentowego o charakterze dobrowolnym. W konsekwencji przyjąć należało, że w dniu otrzymania stypendium doktoranckiego dotychczasowe dobrowolne ubezpieczenie chorobowe z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej ustało. Ustawodawca przyjął bowiem regułę, iż ubezpieczeniu chorobowemu podlegają jedynie osoby podlegające obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowemu ograniczając dodatkowo jego krąg poprzez wskazanie konkretnych tytułów uprawniających do takiego ubezpieczenia.

Rację ma zatem ZUS, że w okresie otrzymywania przez ubezpieczoną stypendium doktoranckiego w kwocie nie niższej od kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, co miało miejsce w okresie od 4 października 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku, nie mogła ona podlegać obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności, gdyż wykluczał to art. 9 ustę 1 ustawy systemowej. Wnioskodawczyni mogła być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z tytułu pozarolniczej działalności jedynie dobrowolnie, na swój wniosek. Ubezpieczona jednak takiego wniosku nie złożyła. Po otrzymaniu pisma ZUS z kwietnia 2020 roku wzywającego do złożenia korekt w zakresie ubezpieczenia wnioskodawczyni wyrejestrowała się z ubezpieczeń społecznych z tytułu pozarolniczej działalności od 4 października 2019 roku i zgłosiła się ponownie do obowiązkowych ubezpieczeń z tytułu tej działalności od 1 stycznia 2020 roku. Powyższe oznacza, że w okresie od 4 października 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku wnioskodawczyni nie podlegała z tytułu pozarolniczej działalności ubezpieczeniom społecznym ani obowiązkowym, gdyż miała inny bezwzględny tytuł do ubezpieczeń (stypendium doktoranckie w kwocie nie niższej od wynagrodzenia minimalnego) ani dobrowolnym (gdyż nie złożyła wniosku o podleganie takim ubezpieczeniom). Nie podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu pozarolniczej działalności w okresie od 4 października 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku, wyklucza z kolei możliwość podlegania z tego tytułu dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Zgodnie bowiem z art. 11 ustę 2 ustawy systemowej dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek tylko osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4-5a, 7b, 8 i 10 ustawy systemowej. Wnioskodawczyni mogła zatem zgłosić się do dobrowolnych ubezpieczeń chorobowych tylko z tego tytułu, który stanowił dla niej podstawę obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, czyli z tytułu otrzymywania stypendium doktoranckiego, o którym mowa w art. 6 ustę 1 pkt 7b ustawy systemowej. Wnioskodawczyni nie złożyła jednak wniosku o objęcie jej dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym z tytułu pobierania stypendium doktoranckiego. Samo zaś opłacanie składek na dobrowolne ubezpieczenie społeczne z tytułu działalności po ustaniu dobrowolnego tytułu ubezpieczenia, nie powoduje dalszego trwania ochrony ubezpieczeniowej z wygasłego stosunku ubezpieczenia społecznego. Ustawodawca wymaga, dla skutecznego objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem złożenia przez zainteresowanego stosownego wniosku, i to wniosku wyraźnego, jednoznacznego.

Powyższe legło u podstaw oddalenia odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w zakresie ustalenia podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu pozarolniczej działalności w okresie od 4 października 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku. W tej części zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

Odwołanie zasługuje natomiast na uwzględnienie w zakresie podlegania wnioskodawczyni jako osoby prowadzącej pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od 12 lutego 2020 roku do 30 kwietnia 2020 roku dobrowolnemu

ubezpieczeniu chorobowemu. ZUS stwierdził ustanie dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego w tym okresie z uwagi na to, że za miesiąc luty 2020 roku wnioskodawczyni – zdaniem ZUS – nie uiściła składki w terminie w prawidłowej wysokości. Skarżąca przyznała, że za miesiąc luty 2020 roku uiściła niższą składkę na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, niż w miesiącu styczniu 2020 roku, ale wynikało to z faktu zmniejszenia podstawy wymiaru składki o okres niezdolności do pracy od 12 lutego do 18 lutego 2020 roku oraz opieki nad dzieckiem od 21 lutego do 28 lutego 2020 roku. Zdaniem zatem skarżącej uiściła ona w miesiącu lutym 2020 roku należną składkę w terminie i w prawidłowej wysokości. Składka została bowiem wyliczona zgodnie z art. 18 ust 10 ustawy systemowej. Należy podnieść, że ZUS nie kwestionował zasadności wystawionego skarżącej zwolnienia lekarskiego z tytułu niezdolności do pracy oraz z tytułu konieczności sprawowania opieki nad chorym dzieckiem. ZUS zanegował prawo wnioskodawczyni do zasiłku chorobowego za okres od 12 lutego do 18 lutego 2020 roku na podstawie art. 4 ust 1 pkt 2 oraz art. 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Zgodnie bowiem z tym przepisem ubezpieczony nabywa prawo do zasiłku chorobowego, jeżeli jest ubezpieczony dobrowolnie, po upływie 90 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego. Wnioskodawczyni natomiast do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego zgłosiła się dopiero w dniu 1 stycznia 2020 roku (wniosek z 17 kwietnia 2020 roku). Wprawdzie wnioskodawczyni opłacała składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w okresie od 4 października 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku z tytułu pozarolniczej działalności, ale z uwagi na to, że w tym okresie nie mogła podlegać obowiązkowym ubezpieczeniom z tytułu prowadzonej działalności, jak uzasadniono wyżej, to tym samym nie mogła podlegać dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzonej działalności. Dobrowolnemu ubezpieczeniu skarżąca mogła najwcześniej od 1 stycznia 2020 roku, bo wtedy prowadzenie pozarolniczej działalności stało się ponownie jej tytułem do podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym. ZUS ustalił w zaskarżonej decyzji, że wnioskodawczyni miała przerwę w podleganiu dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od 4 października 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku i ponownie podlega temu ubezpieczeniu z tytułu prowadzonej działalności od 1 stycznia 2020 roku tj. od dnia ponownego zgłoszenia się do tych ubezpieczeń po przerwie.

Należy mieć na uwadze, że w okresie od 4 października 2019 roku aż do otrzymania pisma ZUS z 8 kwietnia 2020 roku, skarżąca nie miała wiedzy o tym, że nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu działalności. W tym okresie bowiem cały czas działalność prowadziła i co więcej aż do stycznia 2020 roku opłacała składki w pełnej wysokości zarówno na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne oraz na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, którym wszak - jak się później okazało - nie podlegała aż do 31 grudnia 2019 roku. ZUS pomimo, że posiadał wiedzę o sytuacji ubezpieczeniowej wnioskodawczyni o powyższym zawiadomił ją dopiero pismem z 8 kwietnia 2020 roku. Tym samym uiszczając składkę za miesiąc luty 2020 roku od podstawy wymiaru obniżonej o niekwestionowany przez ZUS okres niezdolności do pracy oraz opieki nad chorym dzieckiem, wnioskodawczyni pozostawała w usprawiedliwionym okolicznościami przekonaniu, że uiściła składkę za miesiąc luty 2020 roku w terminie i w należytej wysokości. Co więcej w takim przekonaniu pozostawał także ZUS aż do wydania decyzji z 4 maja 2020 roku odmawiającej skarżącej zasiłku chorobowego za okres od 12 do 18 lutego 2020 roku. Słusznie w takiej sytuacji podnosi ubezpieczona, że nawet jeżeli na skutek uporządkowania jej konta ubezpieczeniowego, ZUS – z uwagi na podjęcie decyzji o braku podstaw do wypłaty zasiłku chorobowego za okres od 12 lutego do 18 lutego 2020 roku- stwierdził, że składka za luty 2020 roku została uiszczona od niezasadnie obniżonej podstawy, to powinien tą zaległość uregulować z nadpłaty, która figurowała na koncie ubezpieczony z tytułu zapłaconych składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe z tytułu działalności za okres od 4 października 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku, w którym wszak takiemu ubezpieczeniu nie mogła podlegać. A zatem uiszczone przez skarżącą w okresie od 4 października 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe były składkami nienależnie uiszczonymi. Powyższe ma oparcie w art. 24 ustęp 6a ustawy systemowej, w myśl którego nienależnie opłacone składki podlegają zaliczeniu przez Zakład z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek, a w razie ich braku - na poczet przyszłych składek, chyba że płatnik składek złoży wniosek o zwrot składek, z zastrzeżeniem ust. 6c, 8 i 8d. Wnioskodawczyni nie złożyła wniosku o zwrot składek, co obligowało ZUS do zaliczenia tych składek na poczet zaległej składki za luty 2020 rok.

Jeśli chodzi o pozostałe składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, to ZUS w uwzględnieniu wniosku ubezpieczony z 10 kwietnia 2020 roku, zwolnił ją od obowiązku uiszczenia składki za miesiąc marzec 2020 roku na

podstawie ustawy art. 31 zo ustęp 2 z 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Natomiast za kwiecień i maj 2020 roku ZUS umorzył postępowanie zainicjowane wnioskiem skarżącej o zwolnienie , stwierdzając, że składki zostały opłacone. Tym samym należało uznać, że wnioskodawczyni nie miała zaległości z tytułu składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe w okresie od 12 lutego 2020 roku do 30 kwietnia 2020 roku.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym sentencji orzeczenia.